

Klockan är 14 och jag hälsar välkommen till presskonferens om senaste läget om covid-19. I dag har vi Urban Lindberg avdelningschef på Socialstyrelsen. Sara Byfors, från Folkhälsomyndigheten och med på länk finns Svante Werger från MSB.

Sara Byfors först.

Vi har en ökning av antal fall, vi återkommer till det senare. Vi har åtgärder på plats mot ökningen. Det viktigaste är som vanligt att vaccinationerna är det bästa verktyget mot allvarlig sjukdom och smittspridning. Vi har rekommendationer om påfyllnadsdoser för flera grupper. Vi har dem på särskilt boende, äldreboende, hemtjänst och dem över 80. Nu har vi också dem över 65. Det är viktigt att alla är hemma med milda symptom, stanna hemma och testa er för covid-19. Vi rekommenderar att vaccinerade också testar sig. Vi har nya regler om hushållet någon där är sjuk. Vi justerar det här i vår vägledning kring smittspårning för att minska risken för smittspridning. Den som är vaccinerad måste stanna hemma. Från och med 1 december har vi vaccinationsbevis. De som inte har det kommer behöva andra smittskyddsåtgärder.

Vi har på remiss när det gäller att minska allmän trängsel. Jag återkommer till alla de här punkterna.

Totalt ökar fallen av covid-19 i Europa. Antalet dödsfall ökar också globalt och Europa. Det tyder på en viss underrapportering, att det pågår smittspridning på övriga ställen än Europa. Om vi tittar på EU har vi en storökning mellan veckorna. Det här är data från vecka 46. Det ökar även i länder som haft det lugnt, som Spanien, Italien, Sverige... Som väntat under en vintersäsong.

Om vi tittar på kartbilden, den här är inte uppdaterad, så kvarstår mönstret. Där vaccinationsgraden är sämre har man allvarligare smittspridning, men även där det är många vaccinerade. Det skyddar mycket mot allvarlig sjukdom och död men inte mot smittspridning.

Sverige hade en uppgång vecka 46. Vi har 124 fall på 100000 invånare i incidensen. Den här veckan har ökat kraftigt med fall. Det är inte lätt att skilja på vaccinerade och ovaccinerade, om det utgör en del av ökningen. Smittspridningen är ganska bred över hela Sverige, men det skiljer sig ändå åt.

Om vi tittar på vaccinationsstatus, så ser vi att vaccinationerna skyddar mot smittspridning. Det är fler ovaccinerade som får covid. Om man jämför den vänstra med den högre, så är samtliga fall för de vaccinerade lägre än bland de 100000 ovaccinerade. Så vaccinationer är det viktigaste vi har mot smittspridningen.

Vi ser att det ökar, men inte i alla åldersgrupper, Det är en plan trend bland de äldre.

Det är dock en stor ökning bland 10-11-åringar. Dippen ser vi när det var höstlov och man inte behövde provta sig för att komma tillbaka till skolan.

Det kan vara naturliga variationer. Men det kan vara en vaccinationseffekt. Det kan vara så att deras kamrater har vaccinerat sig och därmed har smittspridningen gått ner.

Om vi tittar på antalet testade så ökar det till 122 000.

Vi är tillbaka på nivåerna som för fyra veckor sen.

Det här var innan den ändrade provtagningsrekommendationen. Innan behövde inte vaccinerade med milda symptom provta sig.

Antalet nyinlagda på IVA är fortfarande lågt. Vi hade 11 nyinläggningar förra veckan, vilket är positivt. Det är svårt att se i grafen i de högra staplarna, eftersom data är osäkra. Vi ser att antalet vaccinerade mot antalet ovaccinerade har förändrats. Det är fler vaccinerade som ligger på IVA just nu.

Åldersgrupper, det är fortfarande lågt bland de yngre, det är fortfarande de äldre som behöver IVA.

Medelålder för ovaccinerade är 53 för IVA-vård och för de vaccinerade 73. Vaccinet ger ett bra skydd för sjukdom, men trots det kan man behöva vård.

Det är 5 gånger högre risk för en ovaccinerad att få IVA-vård. Det är så många fler som har vaccinerat sig. Men budskapet är att vaccinationer skyddar.

Här är det fler vaccinerade. Vaccinet skyddar mot död och allvarlig sjukdom. Det är de äldre som har ett gott skydd mot vaccinet, men det finns de som inte klarar av en infektion trots vaccin.

Hur går då vaccinationsinsatsen? Den går långsamt. Det här knappt hälften av 12-15, men i övriga åldersgrupper rör det sig inte så mycket. Det står inte still, och insatserna fungerar. De ljusaste staplarna handlar om de som fått första dos förra veckan.

Det är framför allt 12-15-åringar som får första dosen nu. Man ser små staplar, men ändå staplar, i andra åldersgrupper, att folk tar sin första dos vaccin.

Annars är det dos 3 till prioriterade grupper nu, över 65 år. Det är där jobbet sker nu.

Ser vi till de grupper där vi rekommenderade vaccination i slutet av september så kom rekommendation om påfyllnadsdos för SÄBO, hemtjänst, eller 80+ som bor hemma. Man har kommit relativt långt på SÄBO, inte riktigt lika långt i hemtjänsten och övriga på 80+. Eftersom man har hög risk för sjukdom i de grupperna, och också inom hemtjänsten träffar många personer som man får vård av; vi behöver öka takten här. Det ser olika ut i regionerna också, men det visas inte här.

Tittar man på andelen vaccinerade - det handlar om två doser, per inkomstnivå och ålder - så de gröna staplarna är 30-64 år, och till höger är det ökande inkomst.

De lila staplarna är 65+ med ökande inkomst.

Det positiva här är att man i regionerna har lyckats nå de äldre med större jämnhett; budskapet om hur viktig vaccination är och ålder är en viktig faktor har gått fram. Det är viktigare bland de äldre än de yngre, så man måste öka insatserna bland de yngre. Och det beror mycket på socioekonomi och var man bor.

Det behövs en hög takt i vaccinationsinsatser för att inte riskera dödlighet och överbelastning i sjukvården.

Vi har kommit med uppdaterad prioriteringsordning, där SÄBO, hemtjänst och 80+, samt personal för dem och personer över 65 pågår redan. Men när man kommit till en viss nivå i regionerna i de här grupperna går man vidare till 50-65 år, samt personer som använder LSS eller finns i definierade riskgrupper. Det är samma grupper som prioriterades under våren.

Så det är samma takt. Det ska ha gått åtminstone 6 månader sedan andra dosen innan man får påfyllnadsdos. När man kommit en bit där, går vi vidare med gruppen 18-49 år. Och man kan gå vidare med att vaccinera hälso- och sjukvårdspersonal, i den mån det inte rör de äldre åldersgrupperna.

Det är viktigast att skydda dem med högst risk för allvarlig sjukdom.

Regionerna ansvarar för arbetet, och de kontaktar personerna när det är dags för påfyllnad.

Vaccinationen skyddar både dig själv och andra. Vi använder två vaccin nu, mRNA-vaccin från Pfizer och Moderna. Om man fått det ena går det ändå bra att få påfyllnadsdos av den andra, så tacka ja om du erbjuder den andra också.

Angående rekommendationer om att stanna hemma om någon i hushållet får covid-19 - tidigare gällde det bara de som var ovaccinerade, men vi ökar det till att även gälla de vaccinerade. Det är för att vi ser att i hushållet har man så pass nära kontakt en längre tid, och vaccinet skyddar inte så länge. Så det är risk att även du som vaccinerad smittas. Så för att bryta smittkedjan ska även den vaccinerade stanna hemma i sju dagar, och man ska testa sig även utan symptom. Man får information från sin region när man testar positivt, gällande hur ens kontakter i hushållet ska bete sig.

Det uppdaterades igår, så det kommer att gå ut. Det är viktigt att ta till sig informationen man får i respektive region.

Sedan har vi - som ni vet - haft ett förslag om smittskyddsåtgärder på remiss - föreskrifter har gått ut, som ska användas på dessa engagemang med fler än 100 deltagare och inomhus. Vi har också haft allmänna råd på remiss, till arrangörer för allmänna sammankomster och olika typer av verksamheter, marknader, handelsplatser, butiker, köpcentrum, samt platser för kultur och fritidsverksamhet, som badhus et cetera.

Om att igen vidta åtgärder för att undvika att trängsel uppstår i miljön. Och att arrangemang som väljer att ta vaccinationsbevis kan genomföras med mindre omfattande smittskyddsåtgärder.

Om man anordnar bio, nattklubb, till exempel, med fler än 100 deltagare inomhus, ska man antingen använda vaccinationsbevis eller anvisa alla deltagare en sittplats, och max 8 i varje sällskap, och minst en meter mellan sällskap.

Det innebär en deltagarbegränsning för de som inte använder vaccinationsbevis. Men det är fullt möjligt att inte använda det då, om vi tänker på gudstjänster och andra religiösa sammankomster, där man då istället kan följa de andra smittskyddsåtgärder. Det är upp till arrangören att välja.

Och som alltid: Skydda dig själv och andra mot covid-19. Vi går in i en vintersäsong med större risk för smittspridning, och alla behöver hjälpas åt att minska spridning av även influensa och luftvägsvirus. Stanna hemma om du får symptom, vilket stoppar smittspridning av andra infektioner också. Testa om du får symptom, även om du är vaccinerad. Du som är vaccinerad behöver vara försiktig, för att minska smittspridning. Minska kontakter med andra, och håll avstånd när det är möjligt. Undvik också kontakter med 70+.

Med det lämnar jag över till Urban.

- Då ska jag redogöra för läget inom hälso- och sjukvård. Vi har visat bilden några gånger nu, det är ineliggande med covid-19. De mörkblå staplarna är vårdade utanför IVA, och de ljusblå på IVA.

Vi kan se en uppgång - framför allt gällande de som vårdas utanför IVA - just nu vårdas 299 patienter i slutenvården utanför IVA. Och det är 65 fler än vi rapporterade förra veckan.

Om vi tittar på intensivvården har vi 487 disponibla platser idag, 351 av dem belagda. Och 21 av de patienterna har covid-19. Så uppgången utanför IVA återspeglas inte på IVA.

Vi vet inte riktigt vad det beror på. Det är ganska små tal här, och det kan bero på hur in- och utskrivning under senaste perioden har varit. Vi tror att IVA-kurvan kommer att gå tillbaka till att följa utvecklingen inom slutenvården.

Totalt finns ledig kapacitet på 26% idag.

Det är så att alla regioner arbetar i normalläge, det är alltså ingen i stabs- eller förstärkningsläge. Men en majoritet av regionerna förutspår ett försämrat läge under kommande veckor.

Om vi går över till kommunernas verksamheter så har vi en bild som är smittade 70+ på hemtjänst och äldreboende. Det är samma nivå som senaste veckorna. Det är 238 av kommunerna som rapporterat in, och det är 113 smittade brukare, lika många som förra veckan.

Som det som Sara sa, så kommer Socialstyrelsen publicera statistik på ett sånt sätt att man kan följa utvecklingen mellan vaccinerade och ovaccinerade i sjukhusvård.

Frågor. Ekot.

-En fråga till Sara Byfors. EMA rekommenderar pfizers vaccin för barn. När tar ni ställning till det?

-Precis, de har ju godkänt det. De rekommenderar inte, de godkänner. Vi tittar på risk/nyttan för den här gruppen. Vad är det för nytta att vaccinera en sexåring jämfört med biverkningar? Vi har dialog med medicinetiska rådet och barnläkarföreningen om det här. Vi kommer komma med en rekommendation eller inte. Men det är ingen brådska för det är viktigare att nå de äldre grupperna.

-Ni kom nyss med beskedet att alla över 18 ska erbjudas påfyllnadsdos. Ni nämnde i våras att beskedet skulle komma, men ändå ifrågasätter regionerna att beskedet kom så plötsligt?

-Vi har en fortlöpande dialog. Det är två månader sen vi rekommenderade vaccination av dem som har hemtjänst, men det är bara hälften av dem som fått. Vi har varit tydliga med att förr eller senare kommer alla behöva en påfyllnadsdos. Men alla vill väl ha mer tid.

-De har precis haft en kampanj om det. Borde de varit snabbare?

-Vi är angelägna om en hög takt.

-DN. Jag hakar i där. Om du säger att de borde öka takten. Hur snabbt borde det gå för alla över 18?

-Dem över 18 har vi inte tagit ställning till. Men runt vecka 50 borde regionerna vara klara med dem över 65. Och sen påbörja dem över 50. Vi ställer kravet att när man hunnit en viss bit med den gruppen går man över till nästa.

-Du nämnde att antalet bekräftade fall fått en skjuts nu, och det kanske inte bara har att göra med att vaccinerade ska testa sig.

-De här luftvägsinfektioner trivs bättre i kall och torr luft. Men den exakta formen på kurvan... Vi har inte data för ovaccinerade för den här veckan, men fallen ökade mellan vecka 45 och 46.

-Sista frågan, om det blir en kraftig ökning, kan man vänta sig några julrestriktioner som förra året?

-Vi har fått ett regeringsuppdrag där vi ska redogöra för åtgärder om smittspridning. Men om det sticker iväg kan vi behöva införa åtgärder redan före jul.

-Senioren. Jag har två frågor till Sara Byfors. Du var inne på dödstalen. 20 av de 23 som avled vecka 42 var vaccinerade. Samtidigt ser vi att antalet vaccinerade på IVA ökar också. Hade det inte varit läge att ge den tredje dosen tidigare?

-Svårt att veta. Det kan vara ett tecken på att skyddseffekterna mot allvarlig sjukdom har avtagit. Men det har inte avtagit drastiskt. Det är främst äldre sköra personer som inte klarar av en lättare infektion. Det är så att man är så pass skör helt enkelt. Vi har en lägre smittspridningen och lägre dödstal utan vaccinationerna. Noll är ju omöjligt.

-Det var ju ensiffriga tal ett tag. Sen blev det upp till 40-50. Och nu börjar det sjunka lite. Hade det inte varit färre om ni gått in tidigare?

-Svårt att veta. Vi hade en puckel på särskilt boende. Men det kan vara så att det var ett visst avtagande skydd. Men svårt att veta. Nu är det viktigt att nå alla med tredje dosen.

-Det går ju trögt med tredje dosen i en del regioner. Regionerna själva säger att det varit dålig framförhållning och de har inte hunnit skala upp. Ni skyller på varandra, men det är 65+-are som fått köa jättelänge på en tredje dos. I hemtjänsten är det jättemånga som inte får en tredje dos. Ska det vara så?!

-Det är inte så att vi skyller på varandra. Regionerna har haft två månader på sig till hemtjänsten i vissa regioner.

-Det är många 65+ som inte kan få en tredje dos. Och det är viktigt att få innan skyddet avtar.

-Vi hoppas att regionerna ser till att 65+ får en tredje dos, får det har de vetat om. Vi hoppas att de rustat inför den kommande vintersäsongen att man får både influensavaccin och covid-vaccin.

-Om Sverige är på väg in i en ökning, hur stor skulle kurvan bli framöver?

- Med vetenskapen vi har från andra länder, och nya vaccinationsbevis och allmänna råd om mindre trängsel i offentliga miljöer - och vi kan införa mer råd om nödvändigt. Man har högre tal i antal smittade, men vården är inte lika belastad, så det är en bättre situation tack vara vaccinationer. Så det är viktigt att rekommendera påfyllnadsdos.

- Personer med hushållskontakter med smittade ska stanna hemma; många uppfattar det som en ganska plötslig åtgärd. Hur ska man tolka det?

- Dels utifrån att vissa data visar att vaccinets skydd inte riktigt räcker i hushållen. Det skyddar fortsatt mot allvarlig sjukdom, men man kan bli smittad i nästan lika hög utsträckning som en ovaccinerad. Inte riktigt lika högt. Men jämfört med arbetsplatser och så. I och med ökningen är det viktigt att täppa till alla luckor så mycket som möjligt, och framför allt riktat mot ovaccinerade och högrisk, och man är exponerad i ett hushåll och det är då bättre att stanna hemma en vecka än att behöva sätta in samhällsåtgärder.

- Det är för att man är orolig att vaccinskyddet inte är så bra som man trott?

- Ja, man ser att man fortfarande kan föra vidare smittan mer än man trodde, men det skyddar ändå väldigt bra mot allvarlig sjukdom.

Men just i hushåll när man har nära kontakt en längre tid är det ändå en risk att man smittas som vaccinerad.

- Har ni någon prognos gällande om det är fler restriktioner på gång?

- Vi ska lämna in underlag till regeringen för det. Vi har kvar verktygen vi hade tidigare, med serveringslag, kan rikta råd mot den enskilde, och så vidare.

- Aftonbladet. Andelen vaccinerade som vårdas på IVA ökar ju, som ni sa. När börjar vaccinets effekt att avta?

- Vi kan se en avtagande effekt av skyddet. Det var väldigt bra, över 90% i början, så det kan ha avtagit något i de äldsta åldersgrupperna, där det gått längre tid. Därför har vi rekommendation om påfyllnadsdos. Men de flesta har fortfarande väldigt gott skydd. Sedan kan man ha en annan sjuklighet i botten som gör en mer känslig för infektionen.

- Är det 6 eller 9 månader ni rekommenderar?

- Vi har 6 månader som minsta intervall. Sedan kan det skilja sig på individnivå, beroende på hur bra svar man fick av vaccinet i början. Inget vaccin är 100-procentigt. Det kommer nog komma studier på det, men det är inte helt klarlagt hur det ser ut i olika åldersgrupper med olika riskfaktorer.

- Du sa att om det sticker iväg kan det komma nya restriktioner inför jul; många planerar ju redan inför resor och julfirande. Kan det komma reseförbud?
- Vi har aldrig haft reseförbud. Det handlar om att inte överbelasta en annan regions sjukvård. Så vi får titta på... Om man planerar en resa utomlands kan det vara så att det blir en annorlunda resa. Om man kommer till ett land kan det finnas restriktioner där, och det kan igen påföras andra krav för att komma in i ett land. Det styr inte vi över. Det är också viktigt att inte ge sig ut och resa om man är sjuk.
- Många bokar fjällresor över julhelgen också.
- Ja, vi har en dialog med fjällturism och de aktörerna. De planerar åtgärder för minskad trängsel, framför allt på serveringsställen. Och ovaccinerade måste följa rådet och hela tiden hålla avstånd till andra.
- Tack.
- Folkets radio. Jag sprang på en grupp utanför som delade ut ett remissvar till Socialdepartementet som riktar skarp kritik mot Folkhälsomyndighetens förslag till vaccinationsbevis. Det är en tjock lunta, men bland annat tar de fasta på att de refererar till 129 forskningsstudier som säger att genomgången infektion ger ett brett skydd. Risken är 13 gånger högre för en fullvaccinerad person att smittas av delta-varianten jämfört med de som haft covid. På vilka vetenskapliga grunder väljer FHM att ge incitament till diskriminering mot människor som har en naturlig immunitet?
- Menar de att det bara är vaccination som fungerar?
- Ja, dels tycker vi att - rekommendationen är att även de som genomgått infektionen ska vaccinera sig, för att få ännu bättre skydd. Och det är osäker hur långt skyddet är efter genomgången infektion. För att få ett covid-pass behöver det varit provtaget på ett speciellt sätt, och då räknas inte hemtest. Vi har valt att inte ha med varken genomgången infektion eller negativt test.
- Underkänner ni då de vetenskapliga studierna?
- Vi vet inte vilka studier det är, men vi har valt att bara inkludera vaccination i det här i nuläget. Men att det också finns möjlighet för arrangörer att ta en annan väg.
- Men om immuniteten är lika bred och långvarig, blir det inte diskriminering?
- Vi har valt att inkludera de som genomgått infektionen också i rekommendationen om vaccination för bättre skydd.
- Ni valde vecka 44 som jämförelsepunkt, det är samma vecka som ni avrådde de med luftvägsinfektion att testa sig. Blir det inte biased då?
- Vi hade kanske inte de exakta siffrorna från en specifik vecka... Men det är helt säkert att vaccinet skyddar från sjukdom och att föra vidare smittan. Som ovaccinerad har man större risk för allvarlig sjukdom.
- "Skyddar mot allvarlig sjukdom och död", men 87% av de som dog i oktober var fullvaccinerade.
- Ja, det är för att ålder är en så stark komponent i det här, och vaccinet är inte 100-procentigt. En äldre som är skör i grunden kan få en lätt luftvägsinfektion som ter sig så allvarligt. Och ingen hävdar att vaccinet är hundra procentigt. Vi hade haft en helt annan situation utan vaccinet.
- Vi släpper in TT .
- TT här. Frågor till FHM: Du nämnde, Sara, att det pågår ett arbeten med att eventuellt införa vaccinpass på andra platser också, till exempel affärer. När kan det bli aktuellt?
- Det är regeringens beslut att införa det. Man får avväga det mot en professionalitet i vilka man utestänger i samhället, oavsett om man valt att vaccinera sig eller inte. Vi har inga

tankar på vaccinationsbevis i fler miljöer än just allmänna sammankomster nu. Därför är det viktigt att det finns alternativ för arrangörer, till exempel för religiösa samfund som kan ha sina sammankomster med smittskyddsåtgärder istället, som inte kränker religionsfrihet eller personlig frihet.

-Även om det är regering som fattar beslut så ger ju ni rekommendationer till dem.

-Ja, vi kommer ge en plan till regering på tisdag, då kommer vi diskutera det här.

-Vad händer när alltför tar sin tredje dos? Kommer det krävas en tredje dos för att få ett vaccinationsbevis?

-Det får vi se längre fram. 2 doser räcker. I nuläget har vi inga planer på det här. Vi hoppas att det inte behöver användas längre än nödvändigt. Vi hoppas kunna ta bort åtgärden så småningom.

-Vetenskapsradion.

-Jag har en fråga till Sara Byfors. De här vaccinerna mRNA-vaccinerna, de verkar ha kortare tid än övriga vacciner. Men det verkar som att mer traditionellt framtagna vacciner är på gång. Tror du att vaccinerna kommer bli bättre? Eller blir det påfyllnadsdoser?

-Jag tror att man skulle kunna få ett annat vaccin med mer långvarigt skydd. Men det är nya doser, och det kanske behövs tre doser och sen räcker det. Så är det med en del vacciner. Influensavacciner, där är det så.

-Kan vi vänta oss att de nya vaccinerna som kommer är bättre än de som finns nu?

-Det kan man inte räkna med rakt av. Det har ju kommit nya virusvarianter. Jag vet inte om de nya vaccinerna klarar fler varianter. Det återstår att se, och hur man kan kombinera olika vacciner.

-Det ligger ett vaccin framtaget med inaktiva virus hos EMA. När man kan räkna med att använda i Sverige?

-Ja, om det är godkänt så har vi ett avtal att testa det även i Sverige. Men det beroende på var i processen vi är i Sverige.

-Vet man hur det vaccinet fungerar ihop med de gamla vaccinerna?

-Det vet jag inte.

-En fråga till. Det handlar om vaccinationskampanjen som ska dra igång igen. Det går ju trögt ibland och regionerna har gjort olika. Det är appar eller brev med bokade tider... Vilka råd ger ni till regionerna när de ska skala upp vaccinationerna igen?

-Man kan ju lära av varandra. De har ju haft lite tid nu. Sen måste det ske efter de regionala förutsättningarna. Det måste vara anpassat efter de system och tekniska lösningar man har. Men visst hoppas man att de lärt sig av varandra.

-GP.

-Några till Sara Byfors. Tredje dosen, ni lägger över ansvaret till regionerna att fixa det efter sina förutsättningar. Det kan leda till regionala skillnader.

-Vi har sagt att i gruppen särskilt boende och 65+, så bör man ha nått 80 % innan man går vidare. Och för att öppna sista gruppen bör man ha nått 60 % av 50+. Vi uppmanar regionerna att själva sätta mål med lite benchmarking, att man ska fixa det här till vecka 50. Och sen kommer vacciner in nu.

-Det är beräkning just nu. Men det kan skilja mellan regionerna beroende på vilken kapacitet de bygger upp.

-Ja, visst. Vi vill inte hålla tillbaka regioner för att andra regioner inte har hunnit med. Vi vill få så hög takt som möjligt i respektive region. Men de äldre först.

-Ökningen den här veckan var kraftig, och det är svårt att veta med ökad testning. Med facit i hand hade det varit bättre...?

-Det hade varit bättre om vi inte hade sett en ökad smittspridning. Det var inte fel beslut, men det är en svår fas nu där det är svårt att tolka siffrorna. Vi ser att det släpar efter och vi ser att det ökar bland ovaccinerade. Alla måste se till att det inte är trängsel och ha åtgärder för det.

-Men ni hade scenarier att smittspridningen skulle öka i vinter?

-Ja, det tog fart ordentligt i Europa och i alltfler länder, och då kände vi att vi måste återinföra det här. Vi anpassar åtgärderna efter behovet. Det är viktigt att vi använder resurserna till rätt sak. Men det hade varit lättare att tolka siffrorna över tid.

-Reuters.

-Hej, några frågor till Sara Byfors. Har ni funderat på kring varför det gått så mycket bättre för Sverige i höst jämfört med andra länder?

-Vi är osäkra på om vi ligger efter eller om vi inte kommer se en lika stor smittspridning. Vi ser en ökning den här veckan, men vi får se. Det handlar om hur många som är mottagliga för infektionen. Men det är för tidigt att säga att vi skulle klara oss bättre. Spanien Italien och Frankrike, där har det sett ut som oss, men det är ju också väntat med vintersäsongen. Vi tror att det kan röra sig mot scenario 2 med tanke på hur det ser ut i omvärlden.

- Om det är en fördröjning är den större nu än i tidigare vågor?

- Ja, olika länder skiljer sig åt. Förra gången såg vi ut som Tyskland, men det är det inte den här gången. Det är komplext, men det är för tidigt att ropa hej.

- Men ni tror att immunitet efter genomgången infektion kan spela in?

- Ja, på samma sätt som länder som haft hög smittspridning som Belgien har det nu igen. Så... Nu är det barn som inte är vaccinerade, och hur har det sett ut tidigare där...

- Om Sverige ligger efter och får en kraftig våg, kan vi vinna något på att den kommer senare, eller tror vi att den kommer pågå längre?

- Det är svårt att veta. Vi är kanske lite mer på tårna med åtgärder, men det behöver vara proportionerligt. Man har väntat längre med att vidta åtgärder, och belastningen i sjukvården blir inte lika stor som man trott. Det handlar om en balans.

- P3. Min fråga gäller vaccinationsbevis, och det för dem som vaccinerat sig i USA och inte finns med i EU:s system. De kan då inte få beslut i Sverige, och e-hälsomyndigheten har fått uppdrag på det, och det finns teknologi för det. Det handlar om vilken enhet som ska ansvara för det bara. Varför tar det så lång tid att bestämma vilken myndighet som ska ta hand om det?

- Det är inte vi som ansvarar för det; det kan jag inte svara på.

- Jag vill hänvisa till presskonferensen för att få svar på det...

- Jag har inget svar.

- Jag har två relaterade frågor: Kraven på vaccinationsbevis som gäller vid tillställningar inomhus - innebär det att FHM betraktar smittan som luftburen?

- Nej, men smittorisken är högre inomhus än utomhus. Det är bättre ventilation utomhus, oavsett hur stora dropparna är och om det är luftburet eller inte. Även influensa och andra infektioner smitter mindre utomhus.

- Så ni vidhåller att det inte är en luftburen smitta?

- Det är inte viktigt att definiera det som luftburet eller inte. Det sprids via droppar, större eller mindre. Är man inomhus i torrare klimat kan de färdas längre. Är det mindre droppar färdas de ännu längre.

- Det är ni ensamma i världen om, att inte betrakta den som luftburen.

Min andra fråga: Som du sa är även de som är fullvaccinerade i risk för smitta, och de är lika smittsamma som ovaccinerade, om än under en kortare tid. Vore det inte käckt att förutom vaccinationsbevis ha ytterligare smittskyddsåtgärder i samband med tillställningarna på över 100 personer, som till exempel andningsskydd?

- I nuläget börjar vi med vaccinationsbevis här. Men det kan komma att krävas andra åtgärder, som för dem som inte kan använda vaccinationsbevis, som sittande bevis eller att hålla avstånd. Men inte i nuläget.

- Det med sittande publik fungerade inte så bra, som vid tillställningen på Gotland förra sommaren. Vad bygger ni det på?

- Jag vet inte vilken tillställning du refererar till. Men om man sitter och håller avstånd till andra sällskap minskar risken för nära kontakt med fler.

- Det gäller ju inte om det är en luftburen smitta.

- Hade du någon mer fråga?

- Nej.

- Då tackar vi för alla frågor som kommit in idag och avslutar pressträffen. Tack.